

Høring – Endringer av læreplaner for Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget

Status

Innsendt til Utdanningsdirektoratet

Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av

Liv-Janne Andersen

Innsendt dato

21. januar 2016

På vegne av

Nordland fylkeskommune

Målgruppe

Fylkeskommune (Offentlig)

Stilling

adj.m.o

✓ Jeg bekrefter at jeg uttaler meg på vegne av hele fylkeskommunen.

1. Innledning

Med dette sendes forslag til reviderte læreplan for Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget på høring.

Utdanningsdirektoratet har etter anbefalinger fra Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO) foretatt endringer i læreplanen i Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget. Når det gjelder endringer av innholdet i læreplanene består forslaget i hovedsak av enkelte flyttinger av kompetansemål, noen revideringer av kompetansemål og forslag til enkelte nye kompetansemål. Formålene og justeringer i beskrivelsene av grunnleggende ferdigheter, programfag og hovedområder er gjort for å samsvarer bedre med de reviderte kompetansemålene. For ikke å få for omfattende læreplaner er også enkelte kompetansemål foreslått tatt ut av planen.

Vi tar sikte på at læreplanen for Vg2 helsearbeiderfag kan tas i bruk fra skoleåret 2016/2017 og at læreplanen for helsearbeiderfaget Vg3 kan tas i bruk fra skoleåret 2017/2018.

Vi sender høringer på e-post til postmottak i sentrale organisasjoner. Hvis dere har underliggende etater, råd eller andre tilknyttede virksomheter som er relevante, ber vi dere om å videresende høringen til dem.

Vedlegg:

Forslag til reviderte læreplaner for Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget

Høringsfrist er 7. mars

2. Bakgrunnen for endringene

Bak søknaden fra Faglig råd for helse- og oppvekstfag står Spekter, KS og Virke på arbeidsgiversiden og Fagforbundet og Delta på arbeidstakersiden.

Faglig råd for helse- og oppvekstfag stiller seg bak forslaget til nye læreplaner i Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget.

Bakgrunnen for at Faglig råd for helse- og oppvekstfag ønsker å foreta en gjennomgang av Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget er knyttet til endringer i tjenestene og arbeidsfeltet, og tilbakemeldinger fra arbeidsliv og skoler. Store helsepolitiske reformer som samhandlingsreformen og endring i folkehelseloven, har de senere år endret ansvars- og oppgavedelingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten. Kortere liggetid i sykehus har medført at pasienter tas hånd om hjemme i et samarbeid mellom spesialisthelsetjeneste og kommunens helse- og omsorgstjeneste, noe som innebærer at behovet for samhandling og samhandlingskompetanse øker. Kommunehelsetjenestens ansvar for en mer pleietrengende pasientgruppe stiller krav til større faglig kompetanse innen f.eks. anatomi, fysiologi og sykdomslære. Det forebyggende og rehabiliterende aspektet har fått større betydning og folkehelseperspektivet er mer fremtredende enn tidligere, ikke minst på området rus og psykisk helse.

På bakgrunn av forslag fra FRHO har Utdanningsdirektoratet nå revidert læreplanene i Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget. Nedenfor følger en overordnet gjennomgang av endringene med enkelte eksempler. For en fullstendig gjennomgang av alle endringer, viser vi til vedlagt forslag til reviderte læreplaner.

3. Forslag til endringer i Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget

3.1. Formålet for fagene

Fagets samfunnsmandat, som kommer til uttrykk i første avsnitt i formålet, er nå utformet likelydende for Vg2 og Vg3. Formålene er også endret med tanke på at det skal samsvare bedre med endringene i kompetansemålene.

Er de reviderte formålene dekkende for Vg2 helsearbeiderfag og Vg3 helsearbeiderfaget?

✓ Ja

Ingen kommentar fra instansen

3.2. Programfag og hovedområder

Beskrivelsene av programfag og hovedområder er justert for å samsvare med kompetansemålene, se vedlegg.

3.3. Grunnleggende ferdigheter

Beskrivelsene av grunnleggende ferdigheter er justert for å samsvare med kompetansemålene, og for å samsvare med nye benevnelser av grunnleggende ferdigheter i 2013, se vedlegg.

3.4. Kompetansemål

3.4.1. Tydeliggjøring av begrepet grunnleggende sykepleie

Begrepet grunnleggende sykepleie er et samlebegrep for alle grunnleggende og generelle elementer i sykepleiefaget i stedet for *spesiell sykepleie* som er knyttet til spesielle diagnoser/sykdommer. Vi har derfor tydeliggjort og konkretisert begrepet grunnleggende sykepleie.

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- gjøre rede for og demonstrere grunnleggende sykepleie

er derfor foreslått endret til

- gjøre rede for prinsippene for og demonstrere grunnleggende sykepleie

Eksempel på endring

Vg3 helsearbeiderfaget, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- utføre grunnleggende sykepleie

utgår og foreslås erstattet av to nye kompetansemål:

- observere allmenntilstand, rapportere og dokumentere endringer
- utføre observasjoner og sykepleietiltak ved sykdom og skade

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Bidrar de reviderte og nye kompetansemålene til å tydeliggjøre kompetansen innenfor grunnleggende sykepleie?

✓ Ja

Kommentar

Teksten i forslaget er bedre enn den "gamle" teksten

3.4.2. Kompetanse innen anatomi, fysiologi og sykdomslære

Kommunehelsetjenestens ansvar for en mer pleietrengende pasientgruppe stiller krav til større faglig kompetanse innen f.eks. anatomi, fysiologi og sykdomslære. Områdene anatomi, fysiologi og sykdomslære er derfor foreslått styrket i læreplanene.

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- planlegge og begrunne sammensetningen av kostholdet for ulike brukere ut fra funksjonsnivå, alder og behov i tråd med norske anbefalinger for ernæring

er foreslått endret til

- planlegge og begrunne sammensetningen av kostholdet for ulike brukere ut fra allmenntilstand, funksjonsnivå, alder og behov i tråd med norske anbefalinger for ernæring

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- gjøre rede for symptomer på ulike sykdommer og lidelser knyttet til allmenntilstand, næringsopptak, utskilling av avfallsstoffer og allergier, og foreslå tiltak

er foreslått endret til

- gjøre rede for de vanligste tegn og symptomer på sykdommer og skader og gjenkjenne sykdomsforverring.

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Er anatomi, fysiologi og sykdomslære godt nok ivaretatt i de endrede kompetansemålene?

✓ Ja

Kommentar

Det nye forslaget støttes. personalet i avd. lager ikke mat, men må påse at kostholdet er adekvat for den enkelte bruker.

3.4.3. Kompetanse om legemidler og legemiddelhåndtering

Det er et ønske om at kunnskap om legemidler og legemiddelhåndtering vektlegges mer i læreplanene.

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- gjøre rede for de mest brukte legemidlene, og forklare virkninger og bivirkninger

er foreslått endret til

- gjøre rede for de mest brukte legemiddelgrupper og administrasjonsformer, og forklare de vanligste virkninger og bivirkninger

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Er kunnskap om legemidler og legemiddelhåndtering godt nok ivaretatt i læreplanene?

✓ Ja

Kommentar

støtter den nye versjonen

3.4.4. Kommunikasjon og samhandlingskompetanse på tvers av tjenestene

Kortere liggetid i sykehus har medført at pasienter tas hånd om hjemme i et samarbeid mellom spesialisthelsetjeneste og kommunens helse- og omsorgstjeneste. Kommunikasjon og samhandlingskompetanse

bør derfor komme tydelig til uttrykk i læreplanene.

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, kommunikasjon og samhandling

Følgende nye kompetansemål er derfor foreslått lagt inn under kommunikasjon og samhandling

- kommunisere og samhandle på tvers av tjenestene for å oppnå helhet og sammenheng i tilbudet til pasienter og brukere (nytt)

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Er kommunikasjon og samhandlingskompetanse på tvers av tjenestene godt nok ivaretatt i læreplanene?

✓ **Ja**

Kommentar
støtter endringen

3.4.5. Kompetanse i å dokumentere arbeid

Det er viktig at elevene skal kunne dokumentere arbeid i tillegg til å observere og rapportere. Å kunne dokumentere arbeid er derfor lagt inn i kompetansemål i både Vg2 og Vg3 læreplanen.

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, yrkesutøvelse

Forslag til nytt kompetansemål er

- planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere eget arbeid

Eksempel på endring

Vg3 helsearbeiderfaget, kommunikasjon og samhandling

Kompetansemålet

- observere og rapportere den enkelte brukers helhetlige behov

er foreslått endret til

- observere, rapportere og dokumentere den enkelte brukers behov for helsehjelp

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Er dokumentasjonsplikten tilstrekkelig ivaretatt i Vg2 og Vg3 planen?

✓ Ja

Kommentar
endringene støttes

3.4.6. Kompetanse om velferdsteknologi

Det er et uttrykt ønske at helsefagarbeideren skal også kunne være en pådriver for utvikling av velferdsteknologi som bidrar til bedre ressursutnyttelse og til å bedre arbeidshverdagen for helsepersonellet.

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- demonstrere hjelpemidler som bidrar til selvstendighet og opprettholder funksjoner i dagliglivet, og beskrive søknadsprosedyrer for brukere

er foreslått endret til

- gi eksempler på hjelpemidler og annen velferdsteknologi som bidrar til selvstendighet og opprettholder funksjoner i dagliglivet

Eksempel på endring

Vg2 helsearbeiderfag, yrkesutøvelse

Forslag til nytt kompetansemål:

- drøfte muligheter for bruk av velferdsteknologi (nytt)

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Er velferdsteknologi godt nok ivaretatt i læreplanene?

✓ Ja

Kommentar
støttes

3.4.7. Helsearbeid knyttet til rus og psykisk helse

Rus og psykisk helsearbeid er viktige utfordringer for helsearbeidere. Rus og psykisk helsearbeid er derfor foreslått styrket i læreplanene.

Eksempel på endring

Vg3 helsearbeiderfaget, helsefremmende arbeid

Følgende kompetansemål er foreslått tatt inn

- gjøre rede for fysiske, psykiske og sosiale konsekvenser av rusmisbruk (nytt)

Eksempel på endring

Vg3 helsearbeiderfaget, helsefremmende arbeid

Kompetansemålet

- planlegge og gjennomføre tiltak som fremmer trivsel og bidrar til økt livskvalitet

er foreslått endret til

- planlegge og gjennomføre tiltak som fremmer psykisk helse og livskvalitet

Se for øvrig alle endringsforslag i de vedlagte utkastene til læreplaner.

Er rus og psykisk helse tilstrekkelig ivaretatt i læreplanene?

✓ **Ja**

Kommentar

støtter den nye læreplanen

3.4.8. Kompetansemål som er foreslått tatt ut av læreplanene

For å gi plass til styrking av læreplanen på en rekke områder er enkelte kompetansemål foreslått tatt ut av læreplanene.

Kompetansemål som er foreslått tatt ut av Vg2 læreplanen

- lage trygge og sunne måltider for ulike brukere i tråd med norske anbefalinger om ernæring (utgår)

Kompetansemålet er foreslått tatt ut av planen fordi det er få helsefagarbeidere som i dag tilbereder mat på arbeidsplassen. Tilberedning av måltider er likevel beholdt på Vg3.

- (...) beskrive søknadsprosedyrer for brukere

Å beskrive søknadsprosedyrer for brukere med behov for hjelpemidler og velferdsteknologi er foreslått tatt ut av kompetansemålet fordi helsefagarbeideren har en perifer rolle i forhold til slike søknadsprosedyrer.

Følgende kompetansemål er foreslått tatt ut av Vg2 planen, kompetansen er imidlertid ivaretatt i andre kompetansemål:

- gjøre rede for hva et terapeutisk miljø er, og foreslå virkemidler som kan fremme godt terapeutisk miljø
- gjøre rede for relevant regelverk i helse- og sosialsektoren og gi eksempler på hvordan regelverket skal sikre befolkningen rett til et helhetlig helse- og sosialtilbud, herunder individuell plan
- diskutere betydningen av internkontroll i pleie- og omsorgstjenesten og egen rolle i dette arbeidet

Følgende kompetansemål er foreslått tatt ut fra Vg3 planen, kompetansen er imidlertid ivaretatt i andre kompetansemål:

- vurdere faktorer som kan fremme psykisk helse
- planlegge og gjennomføre aktiviteter i dagliglivet tilpasset brukerens funksjonsnivå
- orientere brukere og pårørende om deres grunnleggende rettigheter innen helse- og sosialtjenesten
- utføre arbeidet på en måte som ivaretar den enkelte brukers selvstendighet, følelse av likeverd

Er kompetansemålene samlet sett dekkende for det faglige innholdet i helsearbeiderfaget?

Ikke svart

3.5. Vurderingsordninger

Det er ikke foreslått endringer i vurderingsordningene.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget

Endringene vil totalt sett ikke bidra til vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

+ Generelt positiv

Ingen generell kommentar fra instansen

Vennlig hilsen

Erik Bolstad Pettersen
divisjonsdirektør

Eli Karin Flagtvedt
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.